

PRAKTIJKVOORBEELD LUWTEPLEK

Coentje Gansplantsoen

Soms ontstaan luwteplekken binnen onmogelijke omstandigheden schijnbaar toevallig. Neem het Coentje Gansplantsoen, een voorheen naamloos pocketpark dat in 2021 is omgetoverd tot een kinderspeelplaats. Ondanks dat het plantsoentje grenst aan de Valkenburgerstraat, ²³ een van de drukste en lawaaiigste autowegen in Amsterdam heerst hier een intieme rust. Hoe is dat mogelijk?

Ook in een onrustige omgeving kan succesvol een rustige plek worden gerealiseerd

Om deze video te bekijken, gebruik de QR

Pocketpark

Het Coentje Gansplantsoen is een klassiek voorbeeld van een pocketpark, een begrip dat in de jaren '50 van de 20e eeuw werd gemunt voor braakliggende percelen in de stad die door buurtbewoners werden 'gekraakt', heringericht en in beheer genomen als community park om een tegenwicht te bieden aan een gebrek aan groen in de buurt. Ook bij dit plantsoen zijn bewoners nauw betrokken bij de inrichting en het beheer.

Dit praktijkvoorbeeld kan ons veel leren over het plannen van nieuwe luwteplekken

Waardoor is het hier zo rustig?

Afscherming: tussen het plantsoen en drukke de Valkenburgerstraat staat een woonblok. Maar dat verklaart niet alles, immers aan twee kanten van het blok zijn ruime openingen.

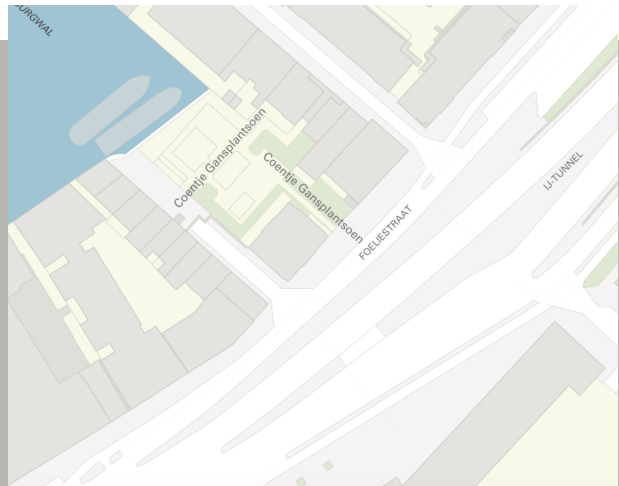
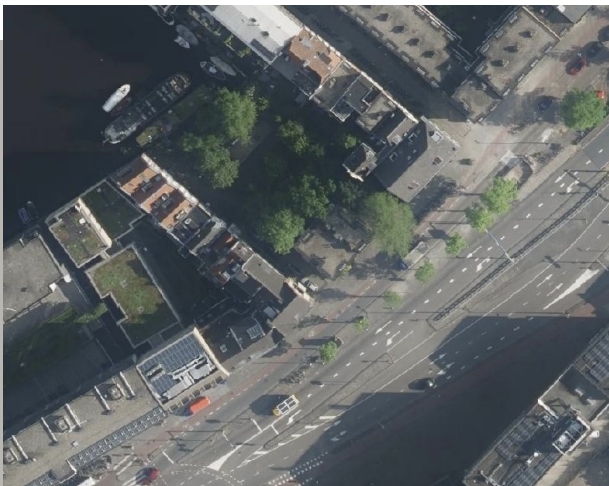
Hoogteverschil. Het plantsoen ligt aanmerkelijk lager dan de omringende straten. Om er te komen daal je 8 traptreden af van de voormalige kade. Het verkeersgeluid is daardoor grotendeels boven oorhoogte.

De open grond en enigszins verwilderde vegetatie absorberen en verstrooien geluid. De twee grote coniferen naast de ingang dempen het verkeersgeluid door hun grote stamomvang en dichte bladerdek het hele jaar door. ²⁴

De achterzijde van het plantsoen sluit aan op de Rapenburgergracht, een stille gracht zonder kades of (weg)verkeer. Het water en de open lucht daarboven vormen een wijde en rustige auditieve ruimte die een verrijkende invloed heeft op het omsloten parkje.

Geen gevel staat loodrecht op het binnenkomende verkeersgeluid; dit betekent dat het geluid niet terugkaatst wordt in het park.

De omliggende gevels zijn niet glad maar variëren in vorm, materiaalgebruik en detaillering. Er zijn nissen, uitkragingen, erkers, balkons, uitgevoerd in hout, metselwerk, betonelementen, etc. Deze variatie brengt auditieve differentiatie. In een gedifferentieerde auditieve omgeving voelen mensen zich doorgaans prettiger.

Wat kan dit praktijkvoorbeeld ons leren voor het plannen van nieuwe luwteplekken:

- In een (zeer) onrustige omgeving kan toch succesvol een rustige plek worden gerealiseerd.
- Auditieve doorlaatbaarheid van de grens tussen privé en publiek hebben een gunstige uitwerking op de verblijfskwaliteit. De huizen rondom staan op gehooraafstand van het parkje, en het is rustig genoeg om de ramen open te

kunnen laten. Je hoort buiten geluiden van binnenshuis (afwassen, kopjes spoelen, gepraat). Binnen kun je ook goed horen wat er buiten aan de gang is (plezier, spel, gesprekken). Dat heeft zijn weerslag op gebruik van het parkje (luidruchtig gedrag wordt vermeden) en zorgt voor een milde sociale controle.

- Auditief contrast is een kwaliteit op zich. Afwisseling betekent dat een stad niet overal hetzelfde klinkt.
- Onorthodox groenbeheer levert auditieve kwaliteit op. Doordat de begroeiing hier wat verwilderd is, biedt deze plek beschutting voor meer soorten vogels en andere dieren dan op plaatsen die strak worden onderhouden. Hierdoor zijn hier meer diverse en meer subtiële geluiden (zoals vogelzang) te horen dan elders.
- Wat betreft inrichting is niet alles is gepland of gestandaardiseerd. Daardoor is de plek niet saai - er is ruimte voor verrassingen, ook auditief. Vaak lopen de kippen uit de achtertuin van een van de huizen het park in.

Precies waar de vangrail eindigt van de als snelweg vormgegeven inrit naar de IJtunnel is de ingang van het parkje.

Bron van deze tekst:

<https://inspiratiegidsgeluid.soundtrackcity.nl/deel7-luwteplek-coentje-gansplantsoen-amsterdam.html>

U kunt ook deze QR scannen